

A Magyar Közlöny 2017. április 3-ai 49. számában megjelent a Magyar Halgazdálkodási Operatív Program éves fejlesztési keretének megállapításáról szóló 1056/2016. (II. 17.) korm. határozat módosításáról szóló 1174/2017. (IV. 3.) korm. határozat.

A Bocskai Halászati Kft. jogelődje 1952-ben alakult, mégpedig tíz helyi szabad vízi halász összefogásával. A természetes vízi halászatot, a halfelvásárlási tevékenységet a későbbiekben felváltotta a tógazdasági termelés, mivel az elődök összesen 460 hektár halastavat építettek a Keleti-főcsatorna két partján.

A Vidékfejlesztési Minisztérium Erdészeti, Halászati és Vadászati Főosztálya, valamint Természetmegőrzési Főosztálya 2012 márciusában létrehozott egy, a kárkatonai probléma kezelését megalapozó szakértői munkacsoportot.

A Magyar Mezőgazdaság melléklete

XVIII. évfolyam
2017. május

Halászati Lapok

A Magyar Haltermelők és Halászati Vízterület-hasznosítók Szövetségének Lapja | Szerkeszti: Szerkesztő Bizottság | Felelős szerkesztő: Hajtun György
Ez a lapszám a Földművelésügyi Minisztérium támogatásával készült.

Kibontakozó együttműködés

Új fejezet kezdődött a halász-horgász kapcsolatokban azáltal, hogy a MOHOSZ és a MA-HAL a közelmúltban hosszú távú együttműködési szerződést írt alá. Mindkét tábor örül a fordulatnak, hiszen a normális mederben folyó párbeszéd-minden kényes és vitás kérdésre is adható válasz. Az együttműködésnek komoly gazdasági vonzata is van, hiszen a természetes vizek halellátásában a tógazdasági haltermelők kihagyhatatlan szereplőkké váltak és jól tetten érhető a horgász szervezetek és a haltermelők egymásrautaltsága. Dr. Szücs Lajossal, a Magyar Országos Horgász Szövetség (MOHOSZ) elnökével a jövőről is beszélgettünk.

• Elnök úr, legutóbb akkor beszélgettünk, amikor a MOHOSZ nagy változások előtt állt. Túl vannak-e ezen a folyamaton?

– Az első nagy változások lezajlottak, ezek tekintetében most a finomhangolások következnek. Tavaly az volt a legnagyobb esemény, hogy a természetes vizeken megszűnt a kereskedelmi halászat, s a Földművelésügyi Minisztérium kijelölése alapján több mint 440 lejárási hasznosítási ciklusú természetes vízterület halgazdálkodási hasznosítási jogát kapta meg a MOHOSZ, amit vagy saját maga kezel, vagy azt – és ez a jellemző – egy tagszövetsége vagy annak horgász egyesülete részére alhaszonbérbe adta. Az alhaszonbérbe adás reményeim szerint olyan egyesületeknek történt meg, akik jó gazdái lesznek a vizeknek. A szervezetépítésben odáig jutottunk, hogy tavaly több mint hetvenezer fővel nőtt a regisztrált horgászok száma, ami egyrészt azért alakult így, mert kifejlesztettük és szinkronizáltuk az állami horgászjegyek és a szövetségi hozzájárulások forgalmát, mivel szoros, havi elszámolással kötelezővé tettük a MOHOSZ felé történő egységes elszámolást, másrészt mert mintegy huszonezer új belépővel is nőtt, gazdagodott a horgászok tábora.

• Mit jelentenek ezek a változások az egyesületek életében?

FOTÓ: HAJTUN GYÖRGY

Szücs Lajos: az első nagy változások lezajlottak, ezek tekintetében most a finomhangolások következnek

– Annak a haszonbérleti szerződésnek, amit a minisztériummal kötöttünk, törvényi alapja van. E törvényben és a végrehajtási rendeletében meghatározták, hogy milyen feltételeket kell teljesítenie annak a haszonbérletnek és alhaszonbérletnek, aki ezt a feladatot tartósan el akarja látni. Természetesen azt is előír-

ták, hogy a halgazdálkodási hasznosítónak mit kell tennie a természetes vizek állapotának a megőrzése érdekében, milyen haltelepítéseket kell elvégeznie, milyen terveket kell elkészítenie ahhoz, hogy a felelős halgazdálkodást el tudja végezni. Vannak előírt személyi feltételei is ennek a munkának, ami például azt jelenti, hogy meghatározták azt is, hogy egy-egy vízterületen hány halászati őrt kell alkalmazni. Az alapfeltételeknek való megfelelés az elmúlt évi feladatokhoz tartozott. Mindenkivel úgy kötöttünk szerződést, hogy időszakonként felülvizsgáljuk a szerződésben rögzítettek végrehajtását. Akinek esetleg önhibájából nem sikerül „megugrania a léceket”, ott a MOHOSZ visszaveszi a halgazdálkodási jogot, akik pedig jól dolgoznak, azoknak következő évekre is támogatjuk a munkáját, koordinált pályázati céltámogatásokon keresztül is.

• Mi a tapasztalatuk, hányan esnek ki az ellenőrzési szűrőn?

– Azt gondolom, hogy egy olyan folyamat indult el, amely mindenképpen fontos és hasznos a horgászat világában. Arról van szó, hogy jelen pillanatban 1200 körüli azoknak az egyesületeknek a száma, melyek a MOHOSZ tagszervezeteinek taggyeletei. Felettük 28 olyan nagyobb szervezet, tagszövetség van, amelyek megyei vagy más területi alapon működnek, s a teljességhez hozzátartozik, hogy további 13 gazdasági társaság (a Balaton, a Tisza-tó hasznosítói, és a nagyobb haltermelők) országos szövetségünk speciális jogállású tagjai. Mi azt gondoljuk, hogy a következő időszakban beindul egy centralizációs folyamat, így a horgász szervezetek száma mindenképpen csökkenni fog. Eddig ugyanis a vízterülettel nem rendelkező és szervezeti eseményeket, programokat jellemzően nem realizáló egyesületeknek elsősorban az volt a létjogosultságuk, hogy a különböző horgászati okmányokat, horgászje-

► gyeket értékesítsék. A jövőben amelyek azoknak az egyesületeknek lesz nagyobb szerepe és jelentősége, amelyek hasznosított vízterülettel rendelkeznek, s mellette valós programokat, horgászbarát eseményeket, rendezvényeket is fel tudnak mutatni. Ha ők nagyobb arányban kapják meg a jegybevételeket, akkor ezzel sokkal jobban fognak gazdálkodni, és biztonsággal el tudják látni azokat a feladatokat is, amelyeket a törvény és az alhaszonbérleti szerződés alapján el kell látniuk. Mi a kezelt vízterület nagysága, az ellátott feladatok és azok minősége, a létszám és a vendégforgalom alapján szeretnénk kialakítani a szervezeti támogatások új, átlátható és tervezhető rendszerét. Ebben a MOHOSZ már most is segít, például néhány nap múlva adunk ki több mint 400 halóri egyenruhát, így a törvényeknek és a tárgyi BM rendeletnek megfelelően egységesen fognak megjelenni a hivatásos halőrök (pontos nevükön szakképzett halászati örök) az országban. A halőrök területi alapon, egy belső pályázat értékelése után, feladatarányos elosztás szerint már májusban megkapnak 20 terepjáró gépjárművet, továbbá számos, különbö-

zik, ugyanakkor szorosan együttműködik a halóri szolgálatunkkal, halóreinkkel. Ennek például az az egyik eleme, hogy ez évtől már minden vízkezelő tagszervezet, egyesület köteles arra, hogy minden haltelepítésről egy időben, előzetesen tájékoztassa az FM, a NÉBIH, a MOHOSZ és a területileg illetékes kormányhivatal szervezetét. Így minden kellően dokumentálva, esetenként megfelelően ellenőrizve lesz, s így reményeim szerint egyre inkább nem lesz, nem lehet papíralapú haltelepítés.

• **Magyarán, a haltelepítésnek komoly kontrollja lesz.**

– Igen, már most is komoly és eredményes az ellenőrzés, a pénzüket erre áldozó horgászok érdekében is.

• **Beszélhetünk-e még egyéb pénzügyi forrásokról?**

– Természetesen.

• **Az Önök által készített program alapján kormányhatározat született a horgászturizmus fejlesztésére, a horgászati ágazat fejlesztésére, összességében 13 milliárd forint értékben. Hol tart a program megvalósítása?**

Kapásra várva

ző teljesítményű és hajtású csónakot, éjjellátó berendezéseket, mobiltelefonokat, távcsöveket és egyéb eszközöket, mintegy 600 darabot, ami eddig sosem látott lehetőség az érintetteknek. E több százmillió forintos, a horgászok befizetéseiből képzett állami támogatás célja a természetes vizek megóvása, az őshonos halállomány megvédése. Mindez az egyik legnagyobb feladatunk, amit csak közösen tudunk jól és hatékonyan elvégezni.

• **Ide tartozik az állami halóri szolgálat is?**

– Nem, az külön történet, hiszen a NÉBIH a gazdája ennek a szervezetnek, amely további jogkörökkel is rendelke-

– Ahhoz, hogy kiépítendő országos hálózatban összehangoltan tudjuk végezni a természetes vizeken a halgazdálkodási feladatokat, és a horgászturizmus-hoz kapcsolódó fejlesztéseket, ahhoz az állammal, a kormánnyal kötöttünk egy olyan megállapodást, amelynek e kormányhatározat adta meg az alapját, 13 milliárd forint keretösszegben. Ezen igen jelentős összegből elindulhat az egységes szolgáltatási pontok megvalósítása, kapcsolatos a horgászokat érintő ügyviteli folyamatok további egyszerűsítése, de az elszámolások, állami statisztikai feladatok informatikai támogatása is. A több száz-ezer, a családtagokkal együtt egymillió főt

érintő támogatás a fő célja a kormányhatározatnak, s jelenleg várjuk a kormány újabb döntését a források biztosításáról, azok ütemezéséről. Ha ez a döntés megszületik, akkor már kész terveink vannak arra, hogy az országban mikor, hol és milyen fejlesztéseket kell végrehajtani. Nagyon fontos, hogy a MAHOP keretében biztosított élőhelyfejlesztések is ezekkel a tervekkel összehangoltan valósuljanak meg, itt jelenleg dolgozunk a támogatási intenzitás emelésén is.

• **Van egy másik, tartós forrás is...**

– Ez a részben már említett, évi több százmillió forintot jelentő, döntően az állami jegyek értékesítéséből származó bevétel, melyet a Halgazdálkodási Alap gyűjt össze, és az FM döntéseinek megfelelően jellemzően a MOHOSZ oszt el a horgász szervezetek között. Ebből történt több közbeszerzés útján az említett halóri egyenruhák, gépkocsik, motorcsónakok, eszközök beszerzése is, de számos más fontos cél, például a horgásztáborok vagy az utánpótlás-nevelés is támogatott.

• **A halászok, haltermelők nagy örömmel üdvözölték, hogy a MOHOSZ és a MA-HAL stratégiai együttműködést kötött és békejobbot nyújtottak egymásnak.**

– Teljesen érthető, hogy nagy hullámokat vetett a kereskedelmi halászat megszüntetése, a természetes vizek horgászkezelésbe adása. Ennek az volt a következménye, hogy akik kereskedelmi halászattal foglalkoztak évtizedek óta, azok közül sokan úgy gondolhatták egy időben, hogy a munkájuk teljesen odaveszett. Ugyanakkor mindenki tudta, sejtette, hogy a halászzal, a haltermeléssel foglalkozó vállalkozások már régóta nemcsak a természetes vízi kereskedelmi halászatból élnek, hanem a vizekben haltermeléssel foglalkozó vállalkozásként halat termeltek akár egy vízszakaszban, akár tógazdasági körülmények között. Az elmentét, amit sokan szítottak a halászok, a haltermelők és a horgászok között, azaz, hogy a természetes vizek kezelői jogát megkapták a horgászszervezetek, valójában okafogyottá vált. S amikor mi a természetes vizek hasznosítására vállalkoztunk, pontosan tudtuk, hogy nem rendelkezünk olyan halgazdálkodással, amivel a természetes vizek halutánpótlását meg lehet oldani. Éppen ezért gondoltuk már 2015-ben azt, hogy a MOHOSZ alapszabályába betesszük a speciális jogállású tagság lehetőségét, így a haltermeléssel foglalkozó vállalkozások is tagjainvá válhattak a szövetségnek. Az új tagoknak olyan lehetőséget tervezünk biztosítani, hogy a közösen meghatározott haltermelésük jelentős részét kötelezően át

kell vennie a MOHOSZ-nak, vagy azoknak a tagszervezeteknek, amelyek ebben a megállapodásban részt vesznek. Ezzel korrekt, tervezhető üzleti lehetőséget, piacot tudunk biztosítani a haltermelőknek és a horgász szervezeteknek. Jól látható, hogy mára a velünk együttműködő haltermelők megnyugodtak, és úgy érzik, hogy ennek a megállapodásnak ők is inkább a kedvezményezettjei lehetnek, nem pedig a kárvallottjai. Éppen ezért ők már elásták a csatabárdot, és megértették, hogy az idők szava pontosan abban az irányba mutat, hogy csak együttműködve lehet ezt a feladatot ellátni. Én örülök neki, hogy ezt sikerült elérni. Nem vagyok látnok, de három évvel ezelőtt is azt mondtam a haltermelőknek, hogyha komolyan foglalkoznak a jövővel, akkor a természetes vízi halak utánpótlásával kiemelten kell foglalkozni. Most is sok megoldatlan feladat van ezen a téren, például a keszegfélék termelését csak tógazdasági körülmények között lehet megtenni. Tudjuk, hogy jelen pillanatban ez még nem rentábilis tevékenység, de annak kell lennie, hiszen ha a természetes vizekben, a horgászterületeken az az igény, hogy tartósan keszeget kell telepíteni, akkor rentábilissá válik majd a keszeg termelése is. Ez a tevékenység összekapcsolható a halas gasztronómiai igények kielégítésével is, s megérdemli majd a támogatást.

• Más halfajokról is szó van...

– Jó, hogy erről is beszélünk, mert a halgazdálkodási jog gyakorlásának egyik eleme egy korrekt halgazdálkodási terv, amivel azt próbáljuk megoldani, hogyan lehet az adott vízen a lehető legjobb halpopulációt létrehozni. Egy horgászvízbe nemcsak pontyot kell telepíteni, hanem más, ugyancsak fontos halfajokat is. S ha már itt tartunk, akkor azt is elmondom, hogy e terveknek fontos része az invazív halfajok gyérítése a természetes vizekben, illetve az állományszabályozás kidolgozása. A stratégiai megállapodásban egyébként ezek a pontok is szerepelnek, hiszen horgász módszerekkel nem lehet ezeket a vizeket megfelelően szabályozni, így ezt a feladatot majd csak halászati módszerekkel lehet megoldani. De itt jön a következő években majd a gyakorlat alkalmazott része, hogy a halászatot csak a horgász halgazdálkodók megrendelésével, és természetesen nem üzleti alapon lehet folytatni. Magyarul, ha a horgász szervezet vagy a szakmai felügyelete azt észleli, hogy szükség van egy állományszabályozó halászatra, akkor azt nem üzleti szempontok szerint kell elvégezni. Egyébként az erre vonatkozó szabályozást mi dolgozzuk ki, amelyben meghatározzuk, hogyan

lehet hasznosítani az így kifogott halakat, például a közétkeztetésbe bevinni, esetleg falunapokon vagy más rendezvényeken megjelentetni, hiszen ezzel is növelhető a magyar halfogyasztás.

• Ha már a halfogyasztást említi, a jövő évtől beigért áfacsökkentéstől mit várhatunk?

– Bízunk abban, hogy az esedékes jelentős csökkentés tovább fehériti a kereskedelmet, és hogy hatása jelentkezik az árakban is. Ehhez a tervezett vízdíjak tekintetében is áttörést kell elérnünk, ez is közös MOHOSZ-MA-HAL-feladat.

• Ön szerint a gazdasági együttműködésen kívül milyen más területen jelenhet meg közösen a két tábor?

– Azt gondolom, hogy a haltermelők mindenképpen érdekeltek abban, hogy hosszú távú, alaposan kidolgozott együttműködésük legyen a természetes vizek hasznosítóival. Ez nekik is fontos, mert csak közösen tudjuk megoldani az olyan problémákat, mint például azt, hogy Balatonon nem lehet balatoni halat kapni, és ugyanúgy a Tisza menti településeken sem lehet tiszai halat kapni. Ezt a helyzetet szeretnénk megoldani úgy, hogy a jogalkotás során létrehozunk egy úgynevezett halas áruvédjegyrendszert, ami azt jelenti, hogy a Tiszán vagy a Tisza vízgyűjtő területén megfelelő módszerekkel és minőségben termelt hal tiszai halnak minősül. A Balatonban és annak vízgyűjtő területén termelt halat ugyanígy balatoni halként kezeljük majd, a név mellett a minőséget is alakítva. Ehhez a termelést, annak szerkezetét, de támogatását is át kell alakítani. Nem ördögtől való gondolat ez, hiszen ha bármelyik terméknel megnézzük az eredetét, akkor az egy természeti környezetből származik. A Szekszárdi Borvidéken sem csak a Szekszárdon termelt szőlőből, hanem a környező településekről származó szőlőből is szekszárdi bort készítenek. Éppen ezért gondoltuk, hogy a vízgyűjtő területekhez kapcsolódó brand szabályozott kialakítása mindenképpen fontos, nemcsak a horgászoknak, hanem a halászoknak is.

• Végezetül: a stratégiai megállapodással pecsét került a két szervezet szoros együttműködésére. A jövőben szeretnénk a közös munka eredményeit, az együttműködés sikereit a Halászati Lapok hasábjain is nyomon követni...

– Én is úgy gondolom, hogy ez a pecsét jó helyre került. Eddig sem zárkóztunk el a beszélgetéstől, s ezen túl még inkább szükség lesz rá.

HAJTUN GYÖRGY

A MAHOP éves fejlesztési keretének módosítása

A Magyar Közlöny 2017. április 3-i 49. számában megjelent a Magyar Halgazdálkodási Operatív Program éves fejlesztési keretének megállapításáról szóló 1056/2016. (II. 17.) korm. határozat módosításáról szóló 1174/2017. (IV. 3.) korm. határozat. A módosítás főként technikai jellegű változtatásokat tartalmaz, amelyeket az alábbiakban foglalunk össze:

- A MAHOP felhívásainak késése miatt a MAHOP-1.2-2017 (Nyilvántartott halgazdálkodási vízterületek rehabilitációja, beleértve az ivási helyek fejlesztését és a vándorló halfajok vándorlási útvonalainak biztosítását) és a MAHOP-2.6-2017 (A környezetvédelmi szolgáltatásokat biztosító akvakultúra fejlesztésének előmozdítása) felhívások megjelenési határideje 2017 márciusára toldódott.

- A 2017. évi meghirdetéssel kapcsolatban a 2017-re csúszott felhívások (MAHOP-2.5-2016, MAHOP-3.1.2-2016) azonosító számában is módosult az évszám.

- Egyes felhívások keretösszegében minimális mértékű kiigazítás történt, így a MAHOP-2.6-2017 felhívás esetében 1 millió, a MAHOP-2.2-2016 (Az akvakultúrába történő termelési célú beruházások támogatása) felhívás esetében 2 millió, a MAHOP-3.1.2-2016 (Halgazdálkodással kapcsolatos adatgyűjtés, -kezelés és -felhasználás támogatása - a DCF projekt végrehajtása) felhívás esetében 9 millió, a MAHOP-3.2-2016 (Az uniós ellenőrzési, vizsgálati és végrehajtási rendszer megvalósítása) felhívás esetében 1 millió, a MAHOP-5.3.3-2016 (A halászati és akvakultúra-termékek feldolgozására irányuló beruházások támogatása) felhívás esetében 2 millió, a MAHOP-7.1-2016 (Technikai segítségnyújtás) felhívás esetében 5 millió forinttal nőtt a keret az előző határozatban megállapított keretekhez képest.

- A módosítás reflektál a 2016 decemberében és 2017 február-márciusában megjelent MAHOP-felhívásokra és a MAHOP-3.1-2016 (Halgazdálkodással kapcsolatos adatgyűjtés, -kezelés és -felhasználás támogatása - a DCF projekt végrehajtásának szakmai megvalósítása) felhívásra 2016-ban az AKI által benyújtott pályázatra, valamint törli a normaszöveg 2016. évre vonatkozó, így mára okafogyottá vált rendelkezéseit.

A MAHOP megjelent felhívásai a <https://www.palyazat.gov.hu/magyar-halgazdalkodasi-operativ-program-mahop> honlapon érhetők el.

**LENGYEL PÉTER
UDVARI ZSOLT**

FM Horgászati és Halgazdálkodási
Főosztály

Rendben mennek a dolgok Hajdúszoboszlón

A Bocskai Halászati Kft. jogelődje 1952-ben alakult, mégpedig tíz helyi szabad vízi halász összefogásával. A természetes vízi halászatot, a halfelvásárlási tevékenységet a későbbiekben felváltotta a tógazdasági termelés, mivel az elődök összesen 460 hektár halastavat építettek a Keleti-főcsatorna két partján, Hajdúszoboszló határában. Mára azonban már a tógazdasági haltenyésztés vált fő profillá, s ezen belül meghatározó a hajdúszoboszlói tükrös ponty termelése, amely saját, államilag elismert tájfajta. De ezen kívül minden gazdaságilag jelentős halfajt szaporítanak a saját keltető házukban. Horváth Ferenc ügyvezető igazgató évtizedek óta a MAHAL-tagság bizalmát is élvezi, mivel a korábbi elnökségeknek és az új Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezetnek (MAHAL) is elnökségi tagja.

Horváth Ferencel múltidézőssel kezdjük a beszélgetést. Az első tavakat 1959-ben építették, míg a második ütemben, a főcsatorna másik oldalán 1978-ban készültek el a tavak. Kedvező helyre építették az elődök, mert a Keleti-főcsatornára települt a 460 hektáros gazdaság. Itt ugyanis egy belvízcsatorna keresztezi a főcsatornát, a kettő közötti szintkülönbség 3 méter, így a vízfeltöltés és a lecsapolás is gravitációsan működik. Ez pedig nagy előny azokkal a tógazdaságokkal szemben, ahol szivattyúzni kell a vizet, és jelentős energiaköltséget kell kifizetni. Maga a tógazdaság szinte fele-fele arányban oszlik meg a főcsatorna két partján, így a 460 hektár egy tömbben fekszik. A tógazdaságban 12 termelő tó van, a hozzá való telelőrendszerrel. A 48 Zugger-üveges halkeltető és az 5 hektáros előnevelő rendszer biztosítja az ivadékkal történő ellátást. A szabad vízi halászatot 1995-ig sikerült fenntartaniuk, mivel ekkor a természetes vizeiket a megyei horgászszövetség vette át.

A tógazdasági haltermelés jellege extenzív, általában 25 fő állandó létszámmal dolgoznak, de van extra méretű haluk is. A Bocskai Halászati Kft. egyben a hajdúszoboszlói tükrös ponty tenyésztő szervezete, a pontyfajta fenntartója is. Ez a pontyfajta is húshasznosítású, a háta közepesen magas, olajzöld színű, a hasa aranysárga. Az elit állományuk 150 ikrásból és 70 tejesből áll. A termelésük 70 százalékát a ponty teszi ki, ezen kívül az amur, a busa, a folyami harcsa, a süllő, a csuka, a kárász, a keszeg, a compó és a törpeharcsa is szerepel a termelési palettájukon.

Az elmúlt évre nem volt panaszuk, hiszen az árbevételük meghaladta az előző évit. Az egy- és kétnyaras pontyból idén tavaszra is maradt felesleg, így ezt az állományukat a közelmúltban értéke-

Fotó: HARTUN GYÖRKY

Horváth Ferenc a szakmaközi szervezet elnökségi tagjaként a tenyésztésért és tógazdaságért felelős

rős pontyra, amit zsenge, előnevelt, egy-két-háromnyaras korcsoportban is értékesítenek, de van extra méretű haluk is. A Bocskai Halászati Kft. egyben a hajdúszoboszlói tükrös ponty tenyésztő szervezete, a pontyfajta fenntartója is. Ez a pontyfajta is húshasznosítású, a háta közepesen magas, olajzöld színű, a hasa aranysárga. Az elit állományuk 150 ikrásból és 70 tejesből áll. A termelésük 70 százalékát a ponty teszi ki, ezen kívül az amur, a busa, a folyami harcsa, a süllő, a csuka, a kárász, a keszeg, a compó és a törpeharcsa is szerepel a termelési palettájukon.

Az elmúlt évre nem volt panaszuk, hiszen az árbevételük meghaladta az előző évit. Az egy- és kétnyaras pontyból idén tavaszra is maradt felesleg, így ezt az állományukat a közelmúltban értéke-

sítették, ami előrevetíti az idei évi tervek sikeres megvalósítását is. Jelenleg országos méretekben a piaci méretű halból hiány mutatkozik, de a Bocskai Halászati Kft. minden állandó üzleti partnerét ki tudja szolgálni. A piaci helyzetet jelentősen könnyíti, hogy a cég több évtizede azonos üzleti partnerekkel dolgozik. Az igazgató szerint több lábon kell állniuk, több értékesítési csatornával kell rendelkezniük, emellett internetes hirdetéssel is megjelennek, hogy biztosítva legyen a halak értékesítése. A kiskereskedők mellett egy nagy áruházláncba is rendszeres beszállítók. A megyei horgászegyesületek zömét a cég látja el halal. Ezen kívül egy szerény bolthálózatuk is van, amely három boltból áll. A rendszeres vevők között halfeldolgozó üzemet és romániai nagykereskedőt is találunk.

Az ügyvezető szerint a jelenlegi piaci halhiány annyiban kedvező, hogy az eddig alacsony árakat emelhetik. Horváth Ferenc bízik abban, hogy az áfacsökkenést jövő januárban meglépi a kormány, mert ez további keresletet generál, elsősorban a horgászok részéről, akik nem igényelhetik vissza az áfát. A haltermékek esetében azért kényes kérdés az áfa általános csökkentése, mert akkor az import termékeknél is mérséklődne az áfa, ez pedig a hazai haltermelésnek nem kedvezne. De már az első lépés is segítené a kereslet felfutását. A kereslet növekedésére Hajdúszoboszlón is készülnek, és jövőre már nagyobb árualappal készülnek a szezonra. Ezen kívül tervezik egy kisebb halfeldolgozó üzem építését, mert szerintük ez a jövő útja. További fejlesztési tervük, hogy a ketreces harcsatermelést is meghonosítják. Az ügyvezető azt is elmondta, hogy 140 hektár bérelt szántóföldön gazdálkodnak, ahol elsősorban a halak számára szükséges takarmánynövényeket termelik meg. Ehhez igazították a gépparkjukat. Mindenféle erő- és munkagéppel, illetve a halak etetéséhez és az itteni munkákhoz szükséges halkiemelőkkal, szállítójárművekkel is rendelkeznek, de a géppark további fejlesztését tervezik.

Horváth Ferenc a szakmaközi szervezet elnökségi tagjaként a tenyésztésért és tógazdaságért felelős. A két szervezet összeolvadásával lezárult a múlt, de ezt a múltat nem szabad véglegesen elfelejteni, ugyanis a múlt is tartogat jövőt építő köveket. Az új szervezettel viszont egyetemes, hatékony érdekképviselőt valósulhat meg, így a tagság érdekeit is jobban

Az állandó vevőket naponta kell kiszolgálni friss hallal

tudják szolgálni. Horváth Ferenc bízik az új szervezet transzparens működésében, ami azt is jelenti, hogy az elnökség a tagságért dolgozik. Az ügyvezető az elnökségben betöltött szerepével kapcsolatban elmondta, hogy a tenyésztés és a tógazdaság felügyelete egy ember számára túl nagy feladat, de szerencsére több elnökségi tagnak is jut feladat erről a területről. Elég, ha csak a kutatás-fejlesztést, a természetvédelmet, a madárkárt, a vízdíj kérdését említjük. Ezzel együtt sok a tennivaló, de az élet is kikényszeríti, hogy a munka tempója felpörögjön. Szűcs István általános alelnök nagy elánnal vetette bele magát a munka sűrűjébe, így gyakran kell véleményezni az elkészült anyagokat. Az elnökség tagjai a maguk területén sikeres emberek, s ez jó alapot ad ahhoz, hogy a szakmaközi szervezet munkája is sikeres legyen.

A pontytenyésztő tagozat munkáját már az összeolvadás előtt elkezdték megreformálni. Horváth Ferenc szerint a korábbi időszakban kissé leült a tagozati munka, talán ennek is köszönhető, hogy az államilag elismert pontytájfajták száma jelentősen megszorodott. A 34 ponty tájfajta kétségessé teszi, hogy ennyi különböző fajtát lehetne megkülönböztetni. A fajtalista korrekcióját már megkezdték azzal, hogy a kódexbizott-

ságot újjáalakították, és a fajtafenntartó teljesítményvizsgálatokat is szeretnék központosítani. Erre azért lenne szükség, hogy a fajtákat objektív módon lehessen összehasonlítani. A 34 fajta felülvizsgálata pedig azért is szükséges, mert akad olyan tenyésztőszervezet, amely már megszűnt. Ugyanakkor az érdemi munka még nem kezdődhetett el, mert a Földművelésügyi Minisztérium rendeletben kívánja szabályozni ezt a munkát, s jelenleg még a rendeletalkotás zajlik. Az új felállás szerint a NÉBIH, az FM és a Pest Megyei Kormányhivatal lesz a gazdája a tevékenységnek. A HAKI továbbra is elvégzi az új fajták vizsgálatát. Véleménye szerint új fajta elismerésére a jövőben csak akkor kerülhet sor, ha a jelölt a meglévő fajtákhoz képest eltérő tulajdonságokkal rendelkezik. Ennek a valószínűsége pedig közelít a nullához.

A fajtalista újragondolása azért is szükséges, mert sok kritika éri a hazai haltermelést abból a szempontból, hogy nincs egységes jó minőség, illetve a jó minőség egységes kritériumait még nem határozták meg. A teljesítményvizs-

gálatokkal pedig éppen a minőségi paramétereket lehet meghatározni, ezért az a kódexbizottság célja, hogy a pontyfajtákból kiszűrjék azokat, amelyeket már nem érdemes külön fajtaként fenntartani. Magyarán, szűkíteni szeretnék ezt a kört, miként az új tájfajta-elismeréshez is szigorúbb feltételeket szeretnének megszabni. Már jelenleg is több mint elegendő a választék, így aki fajtát szeretne választani, annak adott a lehetőség, hogy a termelési adottságaihoz leginkább illő fajtát találjon. Az ügyvezető szerint 10-15 tájfajta bőségesen elegendő ahhoz, hogy a hazai minőségi pontytermelés felfejlődjön, és minden piaci igényt ki lehessen elégíteni.

H. GY.

Ülésezett a kormoránbizottság

A Vidékfejlesztési Minisztérium Erdészeti, Halászati és Vadászati Főosztálya, valamint Természetmegőrzési Főosztálya 2012 márciusában létrehozott egy, a kárókatona probléma kezelését megalapozó szakértői munkacsoportot. A kárókatona-munkacsoport célja a probléma mindenki számára elfogadható kezelési módjának nemzeti szintű kialakítása és nyomon követése. A kárókatona-munkacsoport titkársági feladatait jelenleg az egyik alapító jogutódja, a Földművelésügyi Minisztérium Horgászati és Halgazdálkodási Főosztálya látja el, mely 2017. március 28-án a Földművelésügyi Minisztériumban rendezte meg a kárókatona-munkacsoport negyedik ülését, 41 résztvevővel. Az ülés célja az elmúlt 5 év kihívásainak és tapasztalatainak megvitatása volt a Horgászati és Halgazdálkodási Főosztály koordinálásával.

FOTÓ: HAJTUN GYÖRGY

Ugron Ákos Gábor helyettes államtitkár nyitotta meg az ülést

A nagy kárókatona (*Phalacrocorax carbo*) Európai Unió tagországaiban található állománya 840 000 példányra tehető. A faj magyarországi fészkelő állománya az elmúlt években csökkent (2000-ben 3500 példány, 2015-ben 2440 példány volt). A magyarországi halállományban ugyanakkor főként az északról érkező vonuló madarak (mintegy 30 000 példány) okoznak kárt.

mum 20-25%-ban kilövésre került), legnagyobb számban Rétszilas és Soponya környékén (2742 példány), a Hortobágyon (2496 példány), a Fehér-tó környékén (1123 példány), valamint a Cikolai (Líviai)-halastavakon (640 példány).

A hazai nagykarókatona-állomány egyik fő fészkelőhelye a Balaton környékén található. Itt három nagyobb költőtelep alakult ki; egy a Kis-Balatonnál, egy a

ger partvidékéről származik. A 2013-tól azonosított, külföldön gyűrűzött madarak közül 3 Észtországban, 3 Finnországban, 1 Svédországban, 2 Lengyelországban, 1 pedig Németországban kapott jelölőgyűrűt. A Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság munkatársai tojáscsökkentéssel (kevésbé hatékony megoldás a pótköltés miatt), tojáscsökkentéssel

Érdiné Dr. Szekeres Rozália, az FM Természetmegőrzési Főosztályának vezetője a természeti értékek megőrzésének fontosságáról is szólt

A nagy kárókatona hazánkban nem védett faj, de az Európai Unió madárvédelmi irányelvéből fakadó kötelezettség teljesítése miatt közösségi jelentőségű madárfajnak minősül [13/2001. (V. 9.) KöM-rendelet 4. és 4/A §; 8. melléklet]. Az okszerű mezőgazdasági (halgazdasági) termelés biztosítása érdekében a nagy kárókatona riasztása, elejtése, állományának szabályozása tagállami kompetenciaként engedélyezhető. A derogációs jelentések alapján 2015-ben 11 957 példányt lőttek ki (így a hazánkban egy év alatt megfigyelhető állomány mini-

A kárókatona európai és magyarországi helyzetéről Dr. Faragó Sándor (Soproni Egyetem) tartott előadást

Nagyberek Fehérvíz-lápon, egy pedig Alsóörs környékén, amit kifejezetten téli pihenőként használnak a madarak. A Balatoni Halgazdálkodási Nonprofit Zrt. igyekszik gyérítéssel és riasztással is csökkenteni a halállományban keletkezett kárt. A kilövési adatok a Balaton egész területére vonatkoztatva növekvő tendenciát mutatnak. 2013-ban 478, 2014-ben 669, 2015-ben 692, 2016-ban pedig 780 egyedet ejtettek el. A kilőtt gyűrűs példányok azonosítása itt is alátámasztja, hogy a télen hazánkba érkező kárókatonák zöme északról, illetve a Balti-ten-

Szinai Péter zoológiai-ökológiai szakreferens (Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság) a balatoni kárókatona-állomány helyzetét mutatta be

és -lakkozással (tojásrakásnál történt kezelés esetében közel 100%-os is lehet az eredményessége) próbálják a nagy kárókatonák egyedszámát szinten tartani. Tapasztalataik szerint az erős zavarást (kilövés, riasztás) javasolt elkerülni, ugyanis a korábban úszóláp szigeteken fészkelő madarak magas fákon, nehezebben megközelíthető helyeken találnak újabb költőhelyeket, a közepes zavarásra pedig a faj kompenzációként nagyobb fészkelőket nevel, amit a beavatkozások tervezésénél, azok hosszabb távon elvárt sikerénél is figyelembe kell venni.

Anagykárókatona gyérítésének támogatására hozta létre a Földművelésügyi Minisztérium 2015-ben a „Kárókatona gyérítés lőszerbeszerzés támogatása” elnevezésű előfinanszírozású pályázatot. A pályázati kiírás a nagykárókatona-kilövésekhez elhasznált lőszer (3,5-4 mm átmérőjű, kizárólag acél vagy bizmut, wolfram, cink, ón és ezek ötvözeteiből készült sörét) költségeihez nyújt hozzájárulást. A pályázat kialakítása során cél volt a legegyszerűbb konstrukció megteremtése, úgy, hogy az garantálni tudja a támogatás valóban gyérítési és riasztási tevékenységre történő felhasználását. Ezt a kilőtt egyedenkénti egységár meghatározása biztosította (2016-ban 1062

Ft), melyre átalánytámogatásként pályázhattak azok, akik az előző évi derogációs jelentésben legalább 60 egyed kilövését jelentették. A pályázati kiírás keretösszege 2017-ben 11 000 000 Ft, erre a pályázatokat várhatóan 2017. augusztus 1–31. között lehet majd benyújtani.

A kárókatona-munkacsoport negyedik ülésén témaként előkerült a kis kárókatona (*Microcarbo pygmeus*) állományának növekedése, valamint halgazdasági károkozása is. A faj Magyarországon fokozottan védett, természetvédelmi értéke egyedenként 100 000 Ft. A hazai állomány folyamatos növekedést mutat, azonban ennek üteme folyamatosan

tett nemzetipark-igazgatóságok, valamint minisztériumi főosztályok részéről. A monitoring tevékenységből jól leszűrhető, hogy a fészkelő hazai nagykárókatona-állomány fokozatosan csökken, amihez hozzájárul a kilövés és riasztás. Ehhez komoly segítség a halgazdaságoknak a „Kárókatona-gyérítés lőszerbeszerzés támogatása” című FM-pályázat idej megjelenése is, mely hozzájárul a gyérítés költségeihez.

Az ülés konklúziójaként elmondható, hogy a nagykárókatona-probléma kezelésére eddig alkalmazott tevékenységeket figyelembe véve az irány jó, folytatni kell ezeket az intézkedéseket, de az így elérhető eredmény a halgazdálko-

Nagy Gergő Gábor, Natura 2000-referens (FM Természetmegőrzési Főosztály) az elmúlt évek kárókatona-derogációs jelentéseit és azok tapasztalatait ismertette

Szári Zsolt vezérigazgató (Balatoni Halgazdálkodási Nonprofit Zrt.) a kárókatona-helyzetről számolt be a Balaton vonzáskörzetében

Fera Gábor halgazdálkodási hatósági referens (FM Horgászati és Halgazdálkodási Főosztály) a pályázatos lőszerbeszerzési támogatásról számolt be

Nagy kárókatona

csökken, ezért a szakemberek a növekedés megállását prognosztizálják. A faj hazai egyedszáma november környékén tetőzik maximum 2000 példánnyal, melyből a balatoni állomány 1000 egyed fölött stabilizálódott. A halgazdálkodók a fajjal kapcsolatos problémaként jelezték, hogy a faj a kisebb méretű halak zsákmányolásával okozhat gazdasági veszteséget, azonban az ivadéknevelőkben keletkezett kár a termeléstecnológia átalakításával elkerülhető. A továbbiakban érdemes pontosabban nyomon követni az állomány alakulását az esetleges későbbi kár mértékének meghatározásához.

A megbeszélés során érdemi hozzászólások érkeztek a természetes vízi és a halastavi halgazdálkodók, a problémában érin-

dők számára nem elegendő, ezért mindenképpen fejlesztésre van szükség. A minél egységesebb engedélyeztetéshez a természetvédelmi hatóságok határozatalát segítő, országosan azonos szempontrendszert megadó útmutató készítése kívánatos. Ezt a Földművelésügyi Minisztérium természetvédelmi felelős főosztályai készíthetik el és küldhetik meg a nemzetipark-igazgatóságoknak, valamint ajánlasként a járási hivatalokban működő természetvédelmi hatóságoknak.

A további lépésekhez (beleértve az útmutató kimunkálását is) kívánatos a Magyar Haltermelők és Halászati Vízterület-hasznosítók Szövetsége, valamint a Magyar Országos Horgász Szövetség tagszervezetei részéről a bevált gyakorlatok mielőbbi összegyűjtése és megosztása.

**TÓTH ISTVÁN GÁBOR,
FERA GÁBOR,
CSÖRGITS GÁBOR,
UDVARI ZSOLT**

Földművelésügyi Minisztérium Horgászati és Halgazdálkodási Főosztály

Bemutatkozik a SZIE Halászati és Horgászati Szakkollégiuma

A SZIE Halászati és Horgászati Szakkollégiuma egy, a Szent István Egyetem Halgazdálkodási Tanszékének szakmai koordinációja alatt működő hallgatói önképzőkör. Fő tevékenysége a graduális képzésű hallgatók mentorálása, tehetséggondozása.

A szakkollégium hallgatói elsősorban az agrár (azon belül a halgazdálkodás) tudományterületen tanuló, alap- vagy mesterképzésben részt vevő, 18–25 év közötti fiatalok. A szakkollégium működése során a doktorandusz hallgatók bevonásával biztosított a tehetséggondozás három szintje (szakkollégium, TDK, PhD), ők mentorként is segítik a graduális képzésben tanuló társaik munkáját, és átadják tapasztalataikat a tudományos pályán történő előrehaladással kapcsolatban. A szakkollégium átlagosan 15–20 fővel működik évek óta, a legelismertebb és legaktívabbak számára közülük nyitott a lehetőség a gyakorlati elemeket is tartalmazó, 10–15 fővel megvalósítható programelemekben való részvételre. A szakkollégiumi programokba történő becsatlakozással a tagok – a szélesebb szakmai tudás megszerzésének köszönhetően – jelentős előnnyel indulhatnak a TDK-n, majd a PhD-felvételi eljárás, és ezt a korábbi évek eredményei is alátámasztják. A nem tudományos vonalat választó hallgatóink pedig nagyobb eséllyel kapnak munkalehetőséget az ágazatban és az ágazatot körülvevő vállalkozási és szakigazgatási szférában.

A szakkollégium kezdeti, még hivatalos keretek nélkül, 2006-ban (alapítók: Szabó Zoltán – Silorus Kft, Csanytelek és Bokor Zoltán – SZIE, Gödöllő), míg mai hivatalos formájában 2009-ben alakult meg. A szűkös pénzügyi források miatt kezdetben pislákoló aktivitással működött, néhány hallgatói élménybeszámolóra korlátozódott a tevékenysége.

Örömteli pillanat jött el 2011. szeptemberében a szervezet életében (2010-ben OM-nyilvántartásba került a szakkollégium: OH-FHF/1139-4/2010), hiszen egy nyertes egyetemi pályázat, a TÁMOP 4.2.2.B/1-2010-0011 konstrukció keretein belül lehetőség nyílt előadás-sorozatok, hazai és külföldi szakmai tanulmányutak

szervezésére, nemzetközi konferenciákra való részvételre, kiadványok készítésére, illetve konferenciák szervezésére is. A projektet 2013. december 31-ével sikeresen zártuk, ami kb. 2,5 év tartalmú, színes szakmai aktivitást biztosított az egyetemi képzésen túli ismeretekre szomjazó hallgatók számára. A támogatás segítségével több hazai tanulmányút lebonyolítására került sor, melyek során számos gazdaságot meglátogattak a hallgatók. A teljesség igénye nélkül: Hoitsy & Rieger Kft., Jászkiséri Halas Kft., Szarvas-Fish Kft., Öko 2000 Vállalkozás, Győri „Előre” HTSZ, Czikkhalas Halastavai Kft., PLP Seafood Kft. stb.). A tanulmányutak sorából kiemelkednek a külföldi utazások, mint például Szlovéniában a tolimni pisztrángtelep, a bledi galócatelep stb. megtekintése, vagy Horvátországban a Cromaris cég zadari ketreces tengeri süllő és keszeg haltelepeinek és számos osztrigatenyésztet meglátogatása.

A szakkollégium szervezésében valóult meg többek között az I. Halászati Felsőoktatási Workshop Akasztón 2013 májusában, melyen minden a hazai halas felsőoktatásban részt vevő intézmény képviseltette magát (Debrecen, Gödöllő, Kaposvár, Keszthely, Mosonmagyaróvár) legalább egy vezető oktató és egy BSc/MSc, illetve egy PhD hallgatóval. Ebben az időszakban Fodor Ferenc és Bencsik Dóra vezetésével folyt a munka. Hallgatóink nemzetközi konferenciákra is bemutatták eredményeiket, többek között az European Aquaculture 2011 (Rodosz) és a World Aquaculture 2012 (Prága) konferenciákon, melyek szakterületünkön a legismertebb nemzetközi rendezvényeknek számítanak. A szakkollégium legtehetségesebb, graduális képzésben részt vevő hallgatói közül többen is folytatták tanulmányaikat a doktori képzés keretein belül, az utóbbi öt év során hét hallgatónk kezdte meg doktori képzését.

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

Az elmúlt évben új mérföldkövet követett egy újabb nyertes pályázatnak (NTP-SZKOLL-16-0027) köszönhetően, melynek segítségével folytathattuk a tevékenységünket, és tovább szélesedett a tagok és az érdeklődők számára nyújtott szakmai programok köre. Az említett pályázat két kihelyezett kurzus megszervezését támogatta. Az egyik Egerben, „Ragadozó halak jelentősége horgászati hasznosítású vizeken” címmel, míg a másik Siófokon, „Az új törvényi szabályozáshoz igazodó horgászati célú halgazdálkodás a Balatonon” címmel valósult meg. A támogatásnak köszönhetően a szakkollégium vezetősége összeállított egy kiadványt az alábbi területen: „A hal tudományok témakörében a Szent István Egyetemen megjelent TDK-dolgozatok összefoglaló kiadványa 2000–2016 között.” Véget ért a pályázat lehetőséget biztosít négy hallgatónk számára, hogy részt vegyenek a júniusban megrendezésre kerülő XLI. Halászati Tudományos Tanácskozáson (HAKI napok).

A szakkollégium vezető elnöke jelenleg Kajtár Alexandra, első éves mezőgazdasági biotechnológus hallgató, aki 2015 óta aktív tagja a szakkollégiumnak. Számos rendezvény lebonyolításában részt vett már, többek között a 2015-ös, valamint a 2016-os Halászati és Horgászati Szakember-találkozó megszervezésében is. Munkáját az alelnökök mellett a SZIE Halgazdálkodási Tanszékének munkatársai és infrastrukturális háttere segítik. A szakkollégium szakmai vezetője Bokor Zoltán, aki a pályázatok, rendezvények szakmai irányvonalának meghatározásában és a hallgatók tehetséggondozásában segít. Jelenleg két alelnöke van a szakkollégiumnak: Várkonyi Levente PhD-hallgató, és Kovács Bence Dániel mezőgazdasági mérnök BSC-hallgató.

A szakkollégiumi munkát a „Modern horgászati célú halgazdálkodási ismeretek bővítése és szakkollégiumi hálózat kiépítésének megalapozása” című NTP-SZKOLL-16-0027 azonosítójú projekt támogatja.

**BOKOR ZOLTÁN,
VÁRKONYI LEVENTE,
KESZTE SZILVIA,
KAJTÁR ALEXANDRA**